

Akademik Sahtekârlık Ölçeği'nin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Faruk Caner YAM¹ ve Seher BALCI ÇELİK²

Öz

Bu çalışmada Bahsir ve Bala'nın (2017) geliştirdiği altı boyut ve 23 maddeden oluşan Akademik Sahtekârlık Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklem grubu 182 erkek ve 230 kadın olmak üzere 412 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Uyarlama çalışmasında ölçek Türkçeye çevrilmiş ve dil eř değerliği incelenmiştir. Ölçeğin yapısı doğrulamalı faktör analizi yöntemiyle incelenmiştir. Yapılan analiz sonucunda ölçeğe ait birinci düzey faktör analizi ($\chi^2/sd = 3.21$, GFI = .98, IFI = .93, CFI = .93, NFI = .91 AFGI = .97 ve RMSEA = .073) ve ikinci düzey faktör analizi ($\chi^2/sd = 3.24$, GFI = .97, IFI = .93, CFI = .93, AFGI = .96 ve RMSEA = .074) sonucunda elde edilen model uyum indekslerinin ölçeğin yapısının Türk örneklemini üzerinde doğrulandığına işaret ettiği görülmüştür. Ayrıca çalışmada Akademik Sahtekârlık Ölçeği'nin Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı .92 bulunmuştur. Diğer açıdan ölçüt geçerliği Akademik Sahtekarlık Ölçeği ile Akademik Sahtekârlık Eğilimi Ölçeği arasındaki korelasyon katsayısı hesaplanmış ve iki ölçekten elde edilen puanlar arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Ayrıca Akademik Sahtekârlık Ölçeği'nin Türkçe formunun ayırt edicilik düzeyini belirlemek için %27'lik alt-üst grup madde puan ortalamaları farklarının anlamlı olup olmadığı, bağımsız gruplar t-testi ile incelenmiş ve ölçme aracının ayırt edicilik özelliğine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlar alanyazın ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Akademik Sahtekârlık, Geçerlik, Güvenirlik, Ölçek, Uyarlama

Adaptation of Academic Dishonesty Scale to Turkish: Validity and Reliability Study

Abstract

In this study, it is aimed to adapt the Academic Dishonesty Scale developed by Bahsir and Bala (2017), which consists of six dimensions and 23 items, into Turkish. The sample group of the research consists of 412 university students, 182 men and 230 women. In the adaptation study, the scale was translated into Turkish and language equivalence was examined. As a result of the analysis, first-level factor analysis ($\chi^2/sd = 3.21$, GFI = .98, IFI = .93, CFI = .93, NFI = .91 AFGI = .97 and RMSEA = .073) and second-level factor analysis It was seen that the model fit indices obtained as a result of ($\chi^2/sd = 3.24$, GFI = .97, IFI = .93, CFI = .93, AFGI = .96 and RMSEA = .074) indicated that the structure of the scale was verified on the Turkish sample. In addition, Cronbach's Alpha internal consistency coefficient of the scale was found.92. On the other hand, the correlation coefficient between the criterion validity Academic Dishonesty Scale and Academic Dishonesty Tendency Scale was calculated and it was determined that there was a significant relationship between the scores obtained from the two scales. In addition, in order to determine the level of discrimination of the Turkish form of the scale, whether the difference between the 27% sub-upper group item score averages was significant or not was examined with the independent groups t-test and it was concluded that the measurement tool had a distinguishing property. The results obtained were discussed in the light of the literature.

Key Words: Adaptation, Academic Dishonesty, Scale, Validity, Reliability

Atıf İçin / Please Cite As:

Yam, F. C. ve Balcı Çelik, S. (2021). Akademik Sahtekârlık Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(1), 70-81.

Geliş Tarihi / Received Date: 07.02.2019

Kabul Tarihi / Accepted Date: 24.09.2019

¹ Öğretim Görevlisi - Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Adalet Meslek Yüksek Okulu -farukanery.yam@gop.edu.tr

 ORCID: 0000-0001-8392-9576

² Prof. Dr. - Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakóltesi, Eğitim Bilimleri - sbalci@omu.edu.tr

 ORCID: 0000-0001-9506-6528

Giriş

Eğitim bireylere istendik yönde davranışlar kazandırma sürecidir (Kılıçoğlu, 2007 s. 32; Baysen, Baysen ve akmak, 2017, s. 7). Bu süreçte bireylere eğitim müfredatının içeriğini kazandırmanın yanı sıra istendik yönde davranışlar kazandırmak da hedeflenmektedir (Kılıçoğlu, 2007 s. 32; Baysen, Baysen ve akmak, 2017, s. 9). Ancak eğitim süreci içerisinde öğrencilerde etik olmayan davranış örüntüleri de gözlenebilmektedir (Uçak ve nal, 2015, s. 255). Etik olmayan davranışlar içerisinde en sık gözlenen davranışlar kopya çekme, intihal gibi akademik sahtekârlık davranışlarıdır (Ay ve akmak, 2015, s.147; Lanier, 2006, s. 247; Polat; 2017, s. 211). Akademik sahtekârlık öğrencilerin akademik bir araştırmada, sınavda veya projelerinde esnasında kopya çekme, intihal yapma, uydurma ve bozma gibi davranışlara yönelmesi olarak tanımlanmaktadır (Kibler, 1993, s.11; mr, Aydın ve Argon, 2014, s.139). Diğer açıdan akademik sahtekârlık kavramı, öğrencinin eğitim-ğretim süreçlerinde daha yüksek notlar elde etmek amacıyla etik prensipleri göz ardı ederek kopya çekmek, intihal yapma, tahrif etme, proje ve ödevleri kopyalamak gibi davranışlarını ifade etmek için kullanılmaktadır (Lambert, Hogan, ve Barton, 2003, s. 17; Murdock ve Anderman, 2006, s. 135). Bu kavram çok yönlü boyutları olan ve yaygın bir olumsuz ğrenci davranışıdır (Ferrari, 2005 s.14-16; Imran ve Nordin, 2013, s. 111; Ikupa, 1997, s. 38-39; Whitley, 1998, s. 247; Thomas, 2017, s.149). Bu davranışlar eğitim kademesinin her düzeyinde giderek artmakta ve bu durum kaygı verici bir hal almaya başlamaktadır (Tadesse ve Getachew, 2010, s. 82-84; Uçak ve nal, 2015, s. 260; Whitley, 1998, s. 247). Çünkü gelişen ve değişen günümüz bilgi teknolojileri ve bu teknolojilerin öğrenciler tarafından çok yoğun bir Şekilde kullanılması, akademik sahtekârlık davranışlarını gösterme sıklıklarına artışa neden olduğu belirtilmektedir (Aslantaş ve Acar, 2008, s. 38; Hançer, 2017, s. 394; Lin ve Wen, 2007, s. 90; Uçak ve nal, 2015, s. 260).

Akademik sahtekârlık kapsamında değerlendirilen en önemli kavram kopya çekme davranışıdır. Kopya kavramı, “*bir sanat eserinin veya yazılı bir metnin taklidi*”, “*suret çıkarma içi*”, “*bir sınavda soruları cevaplamak için başka birinden veya yerden gizlice yararlanma*” Şeklinde tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu, 2018). Ayrıca bireylerin sınavlarda, projelerde ve ödevlerde izinsiz olarak kaynakları kullanması ve başka yerlerden veya kişilerden elde ettiği bilgileri kendininmiş gibi sunması da kopya davranışı olarak değerlendirilmektedir (Tan, 2001, s. 35-37). Başka bir deyişle kopya çekme, öğrencinin başarılı olmak için sınavdan önce veya sınav sırasında gerçekleştirmiş olduğu etik dışı davranışlarla kendisine veya bir diğer öğrenciye akademik yarar sağlaması durumudur (zden ve zdemir-zden, 2015, s. 93). Yapılan araştırmalar da niversite ğrencilerinin kopya davranışlarının normal olarak görmediklerini belirtmişlerdir (Barzegar ve Khezri, 2012; Eminoğlu, 2008). Buna rağmen kopya davranışı öğrenciler arasında en yaygın olan akademik sahtekârlık davranışı olduğu görülmektedir (Aluede, Omoregie ve Osa- Edoh, 2006, s. 101; Polat, 2017, s. 2013; Topsakal, 2011, s. 297). Kopya ekme davranışı eğitim öğretimde lme ve değerlendirme faaliyetlerinin (sınav, dev, proje vb.) geçerli ve güvenilir olmasına engel teşkil eden bir akademik sahtekârlık türüdür (Ay ve akmak, 2015, s. 145). Bu nedenle kopya ekme Şeklinde gerçekleşen akademik sahtekârlık davranışlarının önüne geçilmesi ve önceden tespiti eğitimdeki kaliteyi arttıracak ve sağlıklı lme değerlendirmeyi destekleyecektir.

Akademik sahtekârlık davranışlarından bir diğeri intihaldir. İntihal, basit tanımı ile bir başkasının fikir ve görüşlerini kaynağa ait bilgiler gösterilmeden kullanılması durumudur (Uçak ve nal, 2015, s. 261). Diğer bir ifade ile intihal bir başkasına ait bir fikrin bir eserin tamamının veya bir bölümünün başka bir kişinin çalışmasında kendine ait gibi sunması olarak tanımlanmaktadır (Türkiye Bilimler Akademisi, 2000). İntihal davranışının öğrenciler tarafından kasten ve kasten olmayan Őekillerde gerçekleştiği ifade edilmektedir (Maurer, Kappe ve Zaka, 2006, s. 1061). Ancak bu davranış lme ve değerlendirme sisteminde kopya çekme davranışı gibi hatalı değerlendirmelere sebep olabileceğinden nedenleri tespit edilmesi önemlidir. Yapılan araştırmalarda öğrencilerin intihal davranışının raporlaştırma ve bilimsel yazı yazma konusundaki bilgi eksikliklerinden kaynaklandığı sonucuna ulaşılmıştır (Avaroğulları. 2012 s. 43; Köse ve Arıkan, 2011, s. 125; Dey ve Sobhan, 2006, s. 388-393). Diğer açıdan intihal kavramı konusunda net bir fikir birliğinin olmaması da öğrencilere bu konuda sıkıntılar yaşanmasına neden olduğu ifade edilmektedir (Dames, 2007, s. 24-27).

Birçok ğrenci akademik sahtekrlığı etik dışı davranış olarak nitelendirmesine karşın bu davranışı öğrencilik hayatının belli bir zamanında veya düzenli olarak sergiledikleri saptanmıştır (Eraslan, 2011, s. 55; Grimes, 2004, s. 279; Swift ve Nonis, 1998, s. 32; Yangın ve Kahyaoğlu, 2009, s. 59; Zimerman, 2012, s. 183). Alanyazında ğrencilerin akademik sahtekârlık nedenlerinin incelediği araştırmalar bulunmaktadır. Bu araştırmalarda öğrencilerin akademik sahtekârlık düzeyleri ile öz kontrol düzeyleri (Bykgoze, 2017, s.

811; Coşkan, 2010, s. 51; Karim ve Ghavam, 2011, s. 1-8), akademik başarı düzeyleri (Akbulut vd., 2008, s. 469; Kerkvliet ve Sigmund, 1999, s. 339), ahlaki eğilim düzeyleri (Whitley, 1998, s. 251; Roth ve McCabe, 1995, s. 539) arasında negatif yönde ilişkili olduğu rapor edilmiştir. Ayrıca akademik sahtekârlık düzeyinin akademik erteleme (Bricault, 1998), başarısızlık ve not korkusu (Franklyn-Stokes ve Newstead, 1995, s. 164; Seven ve Engin, 2008, s. 131; Swift ve Nonis, 1998, s. 31), olumsuz değerlendirilme korkusu (Ömür ve Aydın, 2014, s. 134), dışsal akademik kontrol odağı (Jurdi, Hage ve Chow, 2011, s. 13; Quaye, 2013, s.17) gibi değişkenler ise pozitif yönde ilişkili olduğu ortaya konulmuştur. Diğer açıdan öğrencilerin akademik sahtekârlık eğilimleri üzerinde sınıf arkadaşlarının (Blachnio ve Weremko, 2011, s.-14-19; Nora ve Zhang, 2010, s. 579), internet kullanımının (Orhan ve Günay, 2014, s. 187; Zimmerman, 2012), bilgi eksikliğinin (Şahin ve Altınay, 2009; Stubbings ve Brine, 2003), sınav türünün (Büyükgöze, 2017) de etkili olduğu da ifade edilmektedir.

Eğitim-öğretimin ve ölçme değerlendirmenin süreçleri üzerinde olumsuz etkisi olan akademik sahtekârlığın önceden bilinmesi ve öğrencilerin akademik sahtekârlık davranışlarının nedenlerinin çok yönlü olarak saptanmasının önemli olduğu görülmektedir. Alanyazın incelendiğinde bu konuda sadece bir adet ölçme aracının olduğu görülmüştür (Eminoğlu, 2008). Diğer açıdan kopya çekme davranışının değerlendirilmesine yönelik bazı ölçme araçlarının olduğu görülmektedir (Ay ve Çakma, 2015). Ancak alanyazın incelediğinde kopya çekmek akademik sahtekârlık davranışlarının sadece bir boyutunu oluşturduğu dikkati çekmektedir. Tüm bu gerekçelerle bu çalışmada Bahsir ve Bala (2017) tarafından geliştirilen 6 boyut ve 23 maddeden oluşan Akademik Sahtekârlık Ölçeği'nin (Academic Dishonesty Scale) Türkçeye uyarlanması amaçlanmıştır. Bu çalışmanın öğrencilerin akademik sahtekârlık düzeylerinin çok boyutlu bir şekilde değerlendirmesi sürecine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu araştırma betimsel tarama modelinde tasarlanmış bir çalışmadır. Betimsel tarama modellerinde araştırmacı incelediği değişkenler arasındaki ilişkiyi herhangi bir müdahalede bulunmadan olduğu gibi betimlemeyi amaçladığı bir araştırma desenidir (Böke, 2014, s. 164). Diğer bir ifade ile betimsel tarama modellerinde araştırılan olay ve olguların elde edilen veriler doğrultusunda olduğu gibi açıklanması amaçlanmaktadır (Büyüköztürk vd., 2017, s.232).

İşlem

Birinci aşamada önce ölçeği geliştiren araştırmacılar Bahsir ve Bala'dan (2017) e-mail yolu ile izin alınmıştır. İkinci aşamada ölçeğin orijinal formu 3 İngilizce uzmanına gönderilerek, ölçeğin Türkçe çevirilerinin yapılması sağlanmıştır. Üçüncü aşamada İngilizce uzmanlarında gelen çeviriler iki tane Eğitim Bilimleri alan uzmanına gönderilerek, maddelerin Türkçe çevirilerinin uygun olup olmadığının değerlendirilmesi sağlanmıştır. Dördüncü aşamada Eğitim Bilimleri alan uzmanlarından gelen dönütlerden sonra oluşturulan ölçek formu Türkçe gramer ve anlaşılabilirlik açısından incelenmesi için iki tane Türk Dili ve Edebiyatı uzmanına gönderilmiş, onlardan gelen dönütler sonrası gerekli düzenlemeler yapılarak ölçeğe son hali verilmiştir. Beşinci aşamada ölçeğin dil eşdeğerlik düzeyinin belirlenmesi için ölçeğin İngilizce ve Türkçe formu her iki dili bilen 20 kişilik bir gruba uygulanmış ve her iki uygulama arasındaki benzerlik korelasyon katsayısı ve bağımlı gruplar *t*-testi ile incelenmiştir. Son aşamada ölçek formu ile 412 üniversite öğrencisine uygulanmış ve ölçeğin yapı geçerliği doğrulayıcı faktör analizi ile incelenmiştir.

Araştırma Grubu

Çalışmaya Orta Karadeniz Bölgesi'ndeki bir ilde bulunan üniversitedeki 182 erkek ve 230 kadın olmak üzere 412 üniversite öğrencisi katılmıştır. Öğrencilerin yaşları 18 ile 25 arasında ($\bar{x}$ = 20.91; S_s = 1.56), sınıf düzeyleri ise 1 ile 4 arasında ($\bar{x}$ = 2.90; S_s = 1.16) değişmektedir.

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu. Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin cinsiyet, sınıf düzeyi, yaş ve okudukları bölümlerle ilgili bilgilerin alınması için araştırmacı tarafından oluşturulmuştur

Akademik Sahtekârlık Ölçeği (ASÖ). Bahsir ve Bala (2017) tarafından geliştirilen Akademik Sahtekârlık Ölçeği'nin orijinal formu 23 maddeden oluşmaktadır. Ölçek sınav esnasında hile (5 madde), intihal (4 madde), dış yardım (4 madde), kopya için ön hazırlık (3 madde), tahrif-uydurma (3 madde) ve akademik ödevler hakkında yalan/bahane (4 madde) olmak üzere toplam altı alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek beşli

likert tipinde hazırlanmış ve ölçekten alınabilecek puanlar 23-115 arasında değişmektedir. Ölçekte hiç ters madde bulunmamaktadır. Orijinal ölçeğin geliştirilme aşamasında geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları için öncelikle açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Analizin sonucuna göre KMO (.89) ve Bartlett's Test of Sphericity (Chi-square =2610.357; $p < .01$) sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmacılar (Bahsir ve Bala, 2017) tarafından ikinci aşamada açımlayıcı faktör analizi ile ortaya çıkan yapının geçerliliğın incelemek için doğrulamayı faktör analizi yapılmışlardır. Analiz sonucunda elde ettikleri modele uyum indekslerinin ($\chi^2/sd = 2.173$; GFI =.915; AGFI =.901; CFI =.870; RMSEA =.051) iyi uyuma işaret ettiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca güvenilirlik analizi için Cronbach' Alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanmış ve .83 bulunarak ölçümlerin güvenilir olduğunu belirtmişlerdir. Diğer açıdan ölçeğin orijinal geliştirme sürecine ait yayında, alt boyutlara ait iç güvenilirlik katsayılarına yer verilmemiştir.

Akademik Sahtekârlık Eğilim Ölçeği (ASEÖ). Ölçek Eminoğlu'nun (2008) tarafından geliştirilmiştir. Araştırmacı öncelikli olarak toplamış olduğu verilerinin açımlayıcı faktör analizine uygun olup olmadığını incelemiştir (KMO = .90 ve Bartlett's Test of Sphericity $\chi^2 = 2672.233$, $p < .01$). Ardından toplanan veriler üzerinde gerçekleştirilen açımlayıcı faktör analizi sonucunda 4 boyutlu ve 22 maddeden oluşan bir yapı elde etmiştir. Daha sonra açımlayıcı faktör analizi ile ortaya çıkan yapının doğrulamayı faktör analizi incelenmiş ve analiz sonucunda elde edilen model uyum indekslerine ($\chi^2/sd = 1.865$; GFI =.96; AGFI =.95; CFI =.93; RMSEA =.057) ölçeğin iyi uyum gösterdiği sonucuna ulaşmışlardır. Diğer açıdan araştırmacı geliştirmiş olduğu Akademik Sahtekârlık Eğilimi Ölçeği'nin güvenilirlik katsayısı Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .90 hesaplamıştır.

Etik Kurallara Uygunluk

Araştırmada bütün etik koşullar sağlanmış, araştırmaya katılan öğrencilere gönüllü katılım formu ve bilgilendirilmiş onam formu verilerek araştırma hakkında bilgilendirilmiş, araştırmanın veri toplama süreci gönüllülük esasını göz önüne alınarak sürdürülmüştür. Ayrıca araştırma için Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'ndan 29/05/2020 tarih ve 2020/292 karar sayılı etik kurul izni alınmıştır. Diğer açıdan çalışmanın verileri konusu itibarı ile gizlilik esasına dikkat edilmiş veri toplama araçları da bu hassasiyet gözetilerek hazırlanmış ve sonrasında muhafaza edilmiştir.

Verilerin Analizi

Çalışma sürecinde Akademik Sahtekârlık Ölçeği (ASÖ) 'nin yapı geçerliği doğrulamayı faktör analiziyle incelenmiştir. Doğrulamayı faktör analizi bir teörinin veya modeli yapı geçerliğinin test edilmesinde kullanılan bir analiz yöntemidir (Tabachnick ve Fidell, 2013, s. 81). Doğrulamayı faktör analizinde elde edilen yapının doğrulanıp doğrulanmadığına model uyum indeksleri incelenerek karar verilmektedir. (Şencan, 2005). Bu araştırmada doğrulamayı faktör analizi sonuçları değerlendirilirken χ^2/sd , RMSEA, AGFI, TLI, CFI, IFI, RFI, GFI, NFI model uyum indeksleri kullanılmıştır. Model uyum indeksleri değerlendirilirken AGFI $\geq .85$ ve GFI, TLI, CFI ve NFI $\geq .90$ (Hu ve Bentler, 1999, s. 37-41) olması beklenmektedir. Ayrıca RMSEA'nın .080'in altında olması iyi model uyumuna, .010 'dan küçük olması ise modelin kabul edilebilir olduğuna işaret etmektedir (Hu ve Bentler, 1999; Tabachnick ve Fidell, 2013, s. 83). Diğer taraftan χ^2/sd katsayısının iki ve altında olması iyi uyuma, beş kadar olması ise kabul edilebilir uyum olarak değerlendirilmektedir. Araştırmada ölçüt geçerliği için Akademik Sahtekârlık Ölçeği ile Akademik Sahtekârlık Eğilim Ölçeği arasından Pearson Momentler Çarpımı (r) korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Diğer açıdan ASÖ'nün Türkçeye uyarlanan formunun ayırt edici bir ölçüm yapıp yapmadığını incelemek için yüzde 27'lik alt-üst grupların madde toplam puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı bağımsız gruplar t -testiyle analiz edilmiştir. Araştırmada kullanılan ölçme araçlarının güvenilirlik analizi için Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı (Cronbach' Alpha) hesaplamıştır. Araştırmada SPSS23 ve AMOS23 istatistik programları kullanılmıştır.

Bulgular

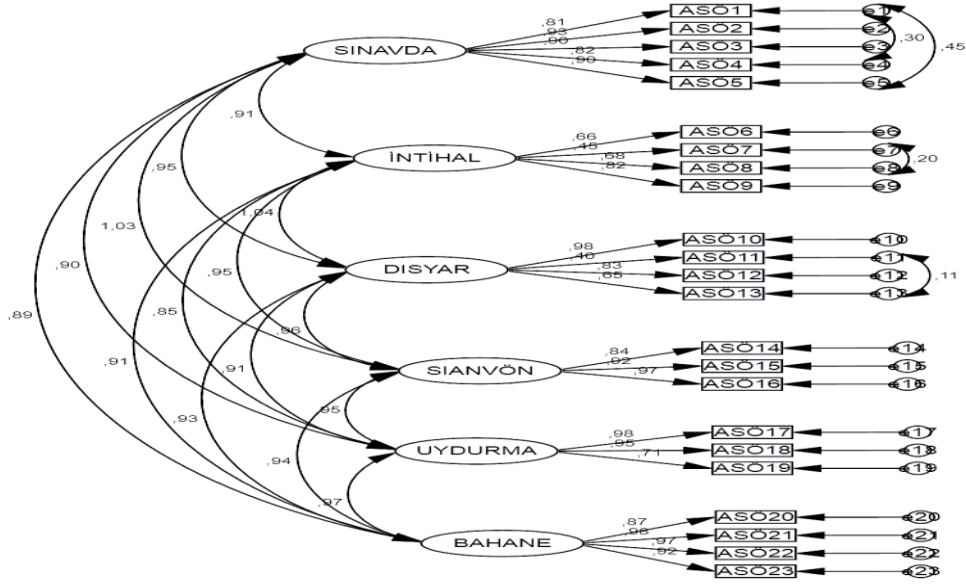
ASÖ'nün Dil Geçerliğine İlişkin Bulguları

Ölçme aracının dil geçerliğinin incelemek için ölçeğin İngilizce ve Türkçe ölçek formu her iki dili bilen 20 kişilik bir gruba uygulanmış, iki uygulama arasındaki hesaplanan korelasyon katsayısı ($r = .95$; $p < .001$) ve bağımlı gruplar t -testi sonuçlarına ($t_{(19)} = .725$; $p = .49$; $p > .05$) göre ölçeğin Türkçe formunun anlaşılabilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

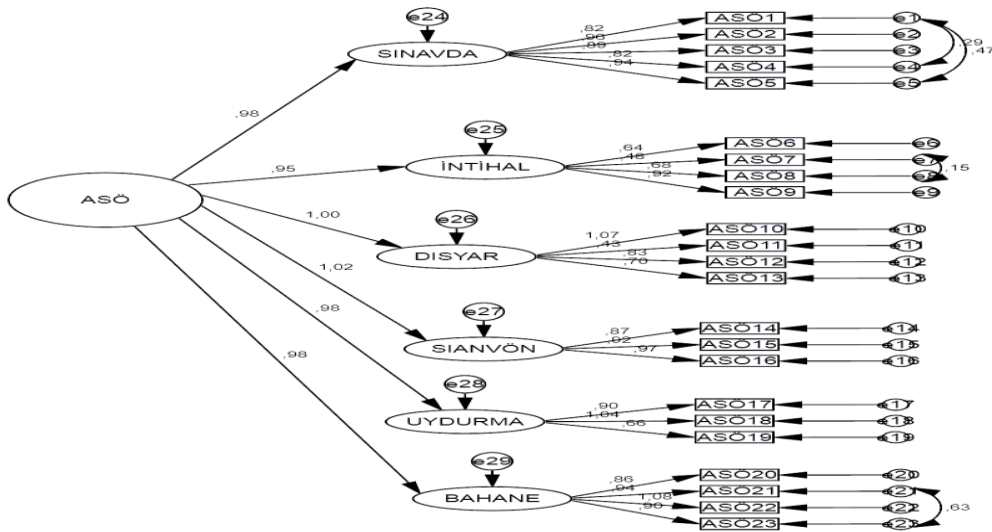
ASÖ'nün Doğrulayıcı Faktör Analizi Bulguları

Akademik Sahtekârlık Ölçeği'nin (ASÖ) Türk örneklem gurubundaki yapısı doğrulayıcı faktör analizi ile incelenmiştir. Araştırmalarda doğrulayıcı faktör analizi bulguları χ^2/df , RMSEA, AGFI, TLI, CFI, IFI, RFI, GFI, NFI şeklindeki uyum iyiliği indekslerine göre yorumlanmaktadır (Kline, 2005, s. 61; Tabachnick ve Fidell, 2013, s. 85). Yapılan birinci düzey faktör analizi sonrası elde edilen model uyum indeksleri $\chi^2/df = 3.21$, GFI = .98, IFI = .93, CFI = .93, NFI = .91, AFGI = .97 ve RMSEA = .073 olarak hesaplanmış ve ölçeğin kabul edilebilir düzeyde uyum sağladığı görülmüştür. Birinci düzey faktör analizine sonucunda oluşan modele ilişkin path diyagramı Şekil-1'de verilmiştir.

Şekil 1. Birinci Düzey Doğrulayıcı Faktör Analiz Path Diyagramı

Daha sonra örtük yapının doğrulanıp doğrulanmadığını incelemek için ikinci düzey doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucu $\chi^2/df = 3.22$, GFI = .97, IFI = .93, CFI = .93, AFGI = .97 ve RMSEA = .074 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuca göre ölçeğin ikinci düzey doğrulayıcı faktör analiz sonuçlarının kabul edilebilir düzeyde olduğu görülmüştür. İkinci düzey doğrulayıcı faktör analizi sonucu ortaya çıkan diyagram Şekil-2'de verilmiştir.

Şekil 2. İkinci Düzey Doğrulayıcı Faktör Analiz Path Diyagramı

ASÖ'nün Benzer Ölçek Geçerliğine İlişkin Bulgular

Benzer ölçek geçerliğini incelemek için Akademik Sahtekarlık Ölçeği (ASÖ) ile 326 katılımcıya uygulanan Akademik Sahtekarlık Eğilimi Ölçeği (ASE) arasındaki Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Analizin sonucuna göre ASÖ ile ASE arasında pozitif olarak anlamlı bir ilişkinin olduğu görölmüştür ($r = .66, p < .01$).

ASÖ'nün Madde Analizi Bulguları

Ölçeğin ayırt edici bir ölçüm yapıp yapmadığı %27'lik alt grup ve %27'lik üst grup madde puan ortalamaları arasındaki fark incelenerek karar verilmiştir. Bunun farkın anlamlı olup olmadığını belirlenmesi için yapılan bağımsız gruplar *t*-testi analizi gerçekleştirilmiştir. Ayrıca ölçekte yer alan maddelerin hem ölçeğin geneliyle hem de kendi alt boyutuyla olan düzeltilmiş madde toplam korelasyonları da hesaplanmıştır. Bu analizlere ilişkin tüm sonuçlara Tablo 1'de yer verilmiştir.

Tablo 1. Akademik Sahtekarlık Ölçeği Madde Analizi Sonuçları

Boyut/ Madde No	Düzeltilmiş Madde Toplam Korelasyonları		Alt %27 (n = 111)		Üst %27 (n = 111)		<i>t</i>
	Madde-Boyut	Madde-Ölçek	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	
Sınav Anında							
ASÖ1	.75	.65	1.13	.41	3.07	1.25	-15.61*
ASÖ2	.70	.70	1.02	.14	2.20	1.35	-9.19*
ASÖ3	.72	.69	1	.01	1.91	1.21	-7.92*
ASÖ4	.68	.64	1.05	.26	2.47	1.31	-11.18*
ASÖ5	.74	.65	1.02	.13	2.68	1.20	-14.47*
İntihal							
ASÖ6	.48	.51	1.08	.34	2.16	1.28	-8.59*
ASÖ7	.42	.42	1.61	.68	3.03	1.14	-11.30*
ASÖ8	.48	.44	1.24	.53	2.64	1.43	-9.64*
ASÖ9	.54	.58	1.01	.094	1.96	1.28	-7.85*
Dış Yardım							
ASÖ10	.42	.63	1.01	.02	1.82	1.29	-6.67*
ASÖ11	.31	.33	2.08	.94	3.28	1.20	-8.30*
ASÖ12	.51	.64	1.02	.13	2.18	1.24	-9.84*
ASÖ13	.38	.40	1.41	.73	3.22	1.25	-13.19*
Sınav Öncesi							
ASÖ14	.63	.61	1.12	.32	2.99	1.24	-15.44*
ASÖ15	.72	.67	1.01	.03	3.01	1.29	-16.41*
ASÖ16	.63	.65	1.03	.16	2.63	1.39	-12.04*
Uydurma/Tahrif							
ASÖ17	.54	.58	1.01	.01	1.92	1.21	-8.02*
ASÖ18	.63	.54	1.02	.18	1.46	1.04	-4.39*
ASÖ19	.48	.48	1.09	.28	2.03	1.21	-7.94*
Bahane Üretme							
ASÖ20	.66	.59	1.07	.29	2.64	1.36	-11.87*
ASÖ21	.61	.60	1.02	.13	2.17	1.34	-9.02*
ASÖ22	.56	.45	1.02	.01	1.64	1.17	-5.74*
ASÖ23	.54	.56	1.03	.16	2.12	1.22	-9.28*

* $p < .001$

Tablo 1'de görüldüğü üzere maddelerin ayırt ediciliğini incelemek için yapılan bağımsız gruplar *t*-testi sonucuna göre tüm maddelerin ayırt edicilik özelliğine sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Diğer bir ifade ile %27'lik alt ve %27'lik üst gruptan elde edilen madde ortalamaları arasındaki farkın tüm maddeler için $p < .001$ düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür. Ayrıca düzeltilmiş madde toplam korelasyonlarına incelendiğinde her maddenin tüm ölçekle ve kendi alt boyutu ile yeterli düzeyde ilişkili görülmektedir.

ASÖ'nün Güvenirlilik Çalışmasına İlişkin Bulgular

Akademik Sahtekârlık Ölçeği (ASÖ) ile Akademik Sahtekârlık Eğilimi Ölçeği (ASE) için güvenirliliği Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı hesaplanmıştır. ASÖ'nün Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı ölçeğin tamamı için .92, sınav anında aldatma boyutu için .88, intihal boyutu için .70, dış yardım alt boyutu için .60, sınav öncesi aldatma boyutu için .81, uydurma/tahrif boyutu için .72 ve bahane bulma boyutu için .78 olarak hesaplanmıştır. Benzer ölçek geçerliği için kullanılan ASEÖ'nin Cronbach Alfa katsayısı ise .84 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlar yapılan bütün ölçümlerin güvenilir olduğunu göstermektedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmanın amacı Bahsir ve Bala (2017) tarafından geliştirilen Akademik Sahtekârlık Ölçeğini geçerlik ve güvenirlilik çalışmasının yapılarak Türk kültürüne uyarlamasıdır. Bunun için öncelikli olarak dil geçerliliğinin test edilmesi amaçlanmış, ölçeğin İngilizce ve Türkçe formu iki dili bilen bir gruba uygulanmıştır. Uygulamadan sonra her iki formdan elde edilen puanlar arasındaki korelasyon katsayısı hesaplanmış, ölçeğin Türkçe ve İngilizce formları arasında yüksek oranda ilişki olduğu tespit edilmiştir ($r = .95$; $p < .001$). Aynı zaman ölçeğin Türkçe ve İngilizce formundan elde edilen puanlar arasındaki ilişkiyi incelemek için bağımlı gruplar *t*-testi analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda iki formdan elde edilen puanlar arasındaki anlamlı bir farkın olmadığı tespit edilmiştir ($t_{(19)} = .725$; $p = .49$; $p > .05$). Bu sonuçlar ölçeğin Türkçe ve İngilizce formunun okuyucular tarafından aynı şekilde algılandığı ve dilsel açıdan eşdeğer olduğuna işaret etmektedir.

Dil geçerliliği sağlandıktan sonra ölçeğin yapı geçerliği doğrulayıcı faktör analiz ile incelenmiştir. Araştırmada ilk olarak birinci düzey faktör analizi yapılmış ve elde edilen model uyum indekslerinin kabul edilebilir düzeyde olduğu saptanmıştır ($\chi^2/sd = 3.21$, GFI = .98, IFI = .93, CFI = .93, NFI = .91, AFGI = .97 ve RMSEA = .073). Daha sonra ölçeğin örtük yapısının doğrulanıp doğrulanmadığını incelemek için ikinci düzey doğrulayıcı faktör analizi gerçekleştirilmiş ve elde edilen model uyum indekslerinin kabul edilebilir sınırlarda olduğu görülmüştür ($\chi^2/sd = 3.22$, GFI = .97, IFI = .93, CFI = .93, AFGI = .97 ve RMSEA = .074). Birinci ve ikinci düzey doğrulayıcı faktör analizi sonuçları Akademik Sahtekârlık Ölçeği'nin Türk örnekleminde toplanan veriler üzerinde doğrulandığına ve geçerli bir ölçme aracı olduğuna işaret etmektedir.

Ölçeğin benzer ölçek geçerliği çalışması için Akademik Sahtekârlık Ölçeği (ASÖ) ile Akademik Sahtekârlık Eğilimi Ölçeği (ASEÖ)'nden elde edilen puanlar arasındaki korelasyon katsayısı incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda ASÖ ile ASEÖ elde edilen puanlar arasında pozitif yönde anlamlı ilişkilinin olduğu görülmüştür. Bu sonuç ölçeğin benzer ölçek geçerliliğinin sağladığını göstermektedir. Ölçeğin ayırt edici bir ölçüm yapıp yapmadığı yüzde 27'lik alt grup ve üst grup madde puan ortalamaları arasındaki fark incelenerek karar verilmiştir. Yapılan bu analize göre %27'lik alt ve %27'lik üst gruptan elde edilen madde ortalamaları arasındaki farkın tüm maddeler için $p < .001$ düzeyinde anlamlı olduğu ortaya çıkmıştır. Diğer bir ifadeyle bu sonuç tüm maddelerin ayırt edicilik özelliğine sahip olduğuna işaret etmektedir. Ayrıca maddelerin düzeltilmiş madde toplam korelasyonlarına incelenmiş ve her maddenin tüm ölçekle ve kendi alt boyutu ile yeterli düzeyde ilişkili olduğu görülmüştür.

Son olarak ölçeğin güvenirlilik analizi için Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı hesaplanmış ve ölçeğin tamamı için .92, sınav anında aldatma boyutu için .88, intihal boyutu için .70, dış yardım alt boyutu için .60, sınav öncesi aldatma boyutu için .81, uydurma/tahrif boyutu için .72 ve bahane bulma boyutu için .78 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlara göre ölçeğin yüksek düzeyde güvenirliliğe sahip olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak yapılan uyarlama çalışmasında Akademik Sahtekârlık Ölçeği'nin Türk örnekleminde elde edilen veriler üzerinde doğrulandığı ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlar ölçme aracının sonraki çalışmalarda geçerli ve güvenilir sonuçlar vereceği şeklinde yorumlanabilir.

Etik Beyan

Araştırmada bütün etik koşullar sağlanmış, araştırmaya katılan öğrencilere gönüllü katılm formu ve bilgilendirilmiş onam formu verilerek araştırma hakkında bilgilendirilmiş ve araştırmanın veri toplama sürecinde gönlllk esası göz önüne alınarak srdrlmştir. Ayrıca Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'ndan 29/05/2020 tarih ve 2020/292 karar sayılı etik kurul izni alınmıştır. Diğer açıdan çalışmanın verileri konusu itibari ile gizlilik esasına dikkat edilmiş veri toplama araçları da bu hassasiyet gözetilerek hazırlanmış ve sonrasında muhafaza edilmiştir. Sonuç olarak araştırmanın insan katılımcıları içeren çalışmalarda gerçekleştirilen tüm etik prosedürlerin sağlandığını beyan ederim.

Kaynakça

- Akbulut, Y., şendağ, S., Birinci, G., Kılıçer, K., şahin, M.C. ve Odabaşı, H. F. (2008). Exploring the types and reasons of Internet-triggered academic dishonesty among Turkish undergraduate students: development of Internet-triggered academic dishonesty scale (ITADS). *Computers and Education*, 51(1), 463-473.
- Albers-Miller, N. D., Straughan R. D. ve Preshaw P. J. (2000). The relationship between cheating and university choice: An analysis of student perceptions". İinde Capozzoli E.A., Tudor R.K., and McKee D, (Ed.), *Advances in Marketing*, Southwestern Marketing Association, Troy State University and Kennesaw State University.
- Antonio, D. L. ve Michael, W. B. (1983). Short-term predictive validity of demographic, affective, personal and cognitive variables in relation to 2 criterion measures of cheating behaviors. *Educational and Psychological Measurement*, 43(2), 467-483.
- Aluede, O., Omoregie, E. O ve Osa-Edoh, G. I. (2006). Academic dishonesty as a contemporary problem in higher education: How academic advisors can help. *Reading Improvement*, 43 (2), 97-106.
- Arslantaş, C. C. ve Acar, G. (2008). Perceptions of academic and business dishonesty among senior level students. *Ynetim*, 60, 32-49.
- Avaroğulları, M. (2012). *Sosyal bilgiler ğretmen adaylarının ve ğretim elemanlarının intihal problemine yönelik tutum ve davranışları*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Baysen, F., Baysen, E. ve akmak, N. (2017). Lise ğrencilerinin intihal ile ilgili kavram yanılgılarının giderilmesinde uluslararası Bakalorya Programı'nın etkisi. *Bilgi Dünyası*, 18 (1), 1-20.
- Blachnio, A., & Weremko, M. (2011). Academic cheating is contagious: The influence of the presence of others on honesty. A study report. *International Journal of Applied Psychology*, 1(1), 14-19.
- Barzegar, K., & Khezri, H. (2012). Predicting academic cheating among the fifth grade students: The role of self-efficacy and academic self-handicapping. *Journal of Life Science and Biomedicine*, 2(1), 1-6.
- Büyükgöze, H. (2017). Öğretmen adaylarının akademik sahtekârlık eğilimlerinde öz yeterlik ve akademik kontrol odağının rolü. *MCBÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 15 (1), 801-822.
- Büyüköztürk, ř. (2014). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Bke, K. (2014). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. (4. Baskı). İstanbul: Alfa Yayınları.
- Bricault, D. (1998). Legal aspects of academic dishonesty: Policies, perceptions, and realities. *Retrieved Sept, 15, 2004*.
- Certel, Z., Bahadır, Z., Saracaloğlu, S. ve Varol, R. (2017). Beden eğitimi ğretmen adaylarının kopya çekme eğilimleri ve akademik kontrol odaklarının incelenmesi. *Eğitim ve ğretim Araştırmaları Dergisi*, 6 (2), 259-271.
- Coşkan, C. (2010). *The effects of self-control and social influence on academic dishonesty: An experimental and correlational investigation*. Master's thesis. Middle East Technical University, Ankara.
- Dames, K.M. (2007). Understanding plagiarism and how it differs from copyright infringement. *Computers in Libraries*, 27(6), 24-27.
- Dey, S.K. ve Sobhan, M. A. (2006). Impact of unethical practices of plagiarism on learning, teaching and research in higher education: some combating strategies. *Information Technology Based Higher Education and Training, 2006. ITHET'06. 7th International Conference* içinde (s. 388-393).
- Ersoy, A. (2014). İnternet kaynaklarından intihal yaptığımın farkında değildim: Bir olgubilim araştırması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakltesi Dergisi*, 35, 47-60.
- Eraslan, A. (2011) Matematik ğretmen adayları ve kopya: Hi ekmedim desem yalan olur!. *Eğitim ve Bilim*, 36(160), 52-64.
- Franklyn-Stokes, A., ve Newstead, S. E. (1995). Undergraduate cheating: who does what and why?. *Studies in higher education*, 20(2), 159-172.
- Ferrari, J. R. (2005). Impostor tendencies and academic dishonesty: Do they cheat their way to success? *Social Behavior and Personality: an international journal*, 33(1), 11-18.
- Gmřęil, O. Üstün, . D., Işık, U. ve Demirel, D.H. (2013). Beden eğitimi ve spor yksekokulu ğrencilerinin akademik sahtekârlık eğilim dzeylerinin değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakltesi Dergisi*, 11(2), 131-138.
- Grimes, P. W. (2004). Dishonesty in academics and business: A cross-cultural evaluation of student attitudes. *Journal of Business Ethics*, 49(3), 273-290.
- Haines, V. J., Diekhoff, G. M., LaBeff, E. E. ve Clark, R. E. (1986). College cheating: Immaturity, lack of commitment, and the neutralizing attitude. *Research in Higher Education*, 25(4), 342-54.

- Hu, L.T., ve Bentler, P.M.(1999). Cut off criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6(1), 1-55.
- Ikupa, J. C. B. (1997). Causes and cure of examination malpractices. *The Business Administrator*, 1(1), 38-39.
- Imran, A. M., & Nordin, M. S. (2013). Predicting the underlying factors of academic dishonesty among undergraduates in public universities: a path analysis approach. *Journal of Academic Ethics*, 11(2), 103-120.
- Hançer, A. H. (2017). Fen bilgisi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının akademik sahtekârlık eğilimleri üzerindeki etkisi. *Electronic Turkish Studies*, 12(6).
- Jurdi, R., Hage, H. S., & Chow, H. P. (2011). Academic dishonesty in the Canadian classroom: Behaviours of a sample of university students. *Canadian Journal of Higher Education*, 41(3), 1-35.
- Karım, S., & Ghavam, E. (2011). The relationship between self-control, self-effectiveness, academic performance and tendency towards academic cheating: A case report of a university survey in Iran. *Malaysian Journal of Distance Education*, 13(2), 1-8.
- Kılıçoğlu, O. (2007). *Hizmet içi eğitimde kullanım artan web tabanlı eğitim yöntemi ve bir uygulama*. Yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kline, R. B. (2005). *Principles and practice of structural equations modeling* (2nd ed). New York: Guilford.
- Kerkvliet J., & Sigmund C. L. (1999). Can we control cheating in the classroom? *The Journal of Economic Education*, 30(4), 331-343.
- Kibler, W. L. (1993). A framework for addressing academic dishonesty from a student development perspective. *NASPA Journal*, 31(1), 8-18.
- Köse, Ö. ve Ankan. A. (2011). Reducing plagiarism by using online software: An experimental study. *Contemporary Online Language Education Journal*, 1, 122-129.
- Memduhoğlu, H. B. ve Tayız, V. (2016). Eğitim fakültesi öğrencilerinin akademik sahtekârlık eğilimlerinin değerlendirilmesi. *15. Uluslararası Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu Tam Metin Bildiriler Kitabı içinde (s.629- 639)*.
- Nora, W. L. Y., & Zhang, K. C. (2010). Motives of cheating among secondary students: The role of self-efficacy and peer influence. *Asia Pacific Education Review*, 11(4), 573-584.
- Leech, N. L., Barrett, K. C., & Morgan, G. A. (2008). *SPSS for intermediate statistics: Use and interpretation*. New York: L. Erlbaum Associates.
- Lanier, M. M. (2006). Academic integrity and distance learning. *Journal of Criminal Justice Education*, 17(2), 244-261.
- Lambert, E. G., Hogan, N. L., & Barton, S. M. (2003). Collegiate academic dishonesty revisited: What have they done, how often have they done it, who does it, and why did they do it? *Electronic Journal of Sociology*, 7(4), 1-27.
- Murdock, T. B., & Anderman, E. M. (2006). Motivational perspectives on student cheating: Toward an integrated model of academic dishonesty. *Educational Psychologist*, 41(3), 129-145.
- 32-Maurer, H., Kappe, F., ve Zaka, B. (2006). Plagiarism-A Survey. *Journal of Universal Computer Science*, 12 (8), 1050-1084.
- Quaye, B. R. (2013). How the course context affects students' decisions about academic dishonesty. In *Lilly International Conference on College Teaching*.
- Ömür, Y. E., Aydın, R. ve Argon, T. (2014). Olumsuz değerlendirilme korkusu ve akademik sahtekârlık. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi*, 5 (9), 131-149.
- Özden, M., ve Özdemir Özden, D. (2015). Öğretmen adaylarına göre akademik usulsüzlük davranışları. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 5 (1), 88-98.
- Roth, N. L., & McCabe, D. L. (1995). Communication strategies for addressing academic dishonesty. *Journal of College Student Development*, 36(6), 531-541.
- Stubbings, R., & Brine, A. (2003). Plagiarism and the role of the library. *Library & Information Update*, 2(12), 42-44.
- Swift, C. O. ve Nonis, S. (1998). When no one is watching: Cheating behavior on projects and assignments. *Marketing Education Review*, 8 (1), 27-36.
- Seven, M. A. ve Engin, A. O. (2008). Eğitim fakültesi öğrencilerinin kopya çekmeye duydukları ihtiyaç ve kopya çekme sebepleri. *Atatürk Üniversitesi S.B.E. Dergisi*, 11 (1),121-136.
- Şencan, H. (2005). *Sosyal ve davranışsal ölçümlerde güvenilirlik ve geçerlilik*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Şahin, Ç. ve Altınay, Y. B. (2009, 1-3 Mayıs). *İlköğretim 1. kademedeki öğrencilerin düşünme becerilerini ve yaratıcılıklarını geliştirmek amacıyla aktif araştırmacı olarak araştırma tekniklerini kullanma becerilerinin değerlendirilmesi*. The First International Congress of Educational Research, Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Şentürk, L. ve Aktaş, E. (2015). Türkiye'de ve Romanya'da okutulan ana dili Türkçe ders kitaplarının değer iletimi açısından karşılaştırılması. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 13 (29), 215-243.
- Şimşek, Ö.F. (2007). *Yapısal eşitlik modellemesine giriş: Temel ilkeler ve lisrel uygulamaları*. Ankara: Ekinoks Yayınları.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Using multivariate statistics*. 5. basım. Boston: Pearson Education.
- Tadesse, T., & Getachew, K. (2010). An exploration of undergraduate students' selfreported academic dishonesty at Addis Ababa and Jimma Universities. *Ethiopian Journal of Education and Sciences*, 5(2), 77-99.
- Thomas, D. (2017). Factors that explain academic dishonesty among University Students in Thailand. *Ethics & Behavior*, 27(2), 140-154.
- Türk Dil Kurumu, *Büyük Türkçe Sözlük*, 16 Aralık 2018 tarihinde http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&karama=kelime&guid=TDK.GTS.5c1572ce29df55.97878019 adresinden erişildi.

- Tan, Ő. (2001). Sınavlarda kopya çekmeyi önlemeye yönelik önlemler. *Eğitim ve Bilim*, 26(122).
- Topsakal, C. (2011). Eğitim fakóltesi öğretmen adaylarının aldıkları disiplin cezaları üzerinde bir inceleme. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, 1 (7), 287-316.
- Tüba (Türkiye Bilimler Akademisi). (2000). *Bilimsel araştırmalarda etik ve sorunları*. Ankara: TÜBA
- Whitley, B. E., Jr. (1998). Factors associated with cheating among college students: A review. *Research in Higher Education*, 39 (3), 235-274.
- Yangın, S. ve Kahyaoğlu, M., İlköğretim Öğretmen Adaylarının Kopya Çekmeye Yönelik Tutum ve Görüşleri, *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12 (21), 2009, 46-55.
- Yıldırım, S. (2015). *Üniversite öğrencilerinin akademik başarı, akademik erteleme, kopya çekme ve devamsızlık durumlarının yordayıcısı olarak sosyal bağlılık*. Yüksek lisans tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, GaziosmanpaŐa Üniversitesi, Tokat.
- Zimmerman, M. (2012). Digital natives, searching behavior and the library. *New Library World*, 113(3-4), 174-201.

EXTENDED ABSTRACT

Education is the process of providing individuals with desired behaviors (Kılıçoğlu, 2007; Baysen, Baysen & Çakmak, 2017). However, unethical behavior patterns can also be observed in students during this educational process (Plane & Ünal, 2015). Among the unethical behaviors, the most exhibited behavior by students is academic dishonesty. Academic dishonesty is defined as all of the situations that students perform with behaviors such as cheating, plagiarizing, fabricating and breaking information that does not belong to them in an academic research, exam or projects (Kibler, 1993; Ömür, Aydın, & Argon, 2014). This concept is a multi-dimensional and widespread negative student behavior (Ferrari, 2005; Imran & Nordin, 2013; Ikupa, 1997). Academic dishonesty behavior is gradually increasing at all levels of the education level, and this is beginning to become worrisome (Tadesse & Getachew, 2010; Uçak & Ünal, 2015; Whitley, 1998). Because the developing and changing today's information technologies and the intensive use of these technologies by students cause an increase in the frequency of showing academic dishonesty behavior (AslantaŐ & Acar, 2008; Hançer, 2017; Lin & Wen, 2007).

The most important concept that is evaluated within the scope of academic dishonesty is cheating behavior. The concept of copy is defined as "imitation of a work of art or written text", "copying work", "secretly using someone or another place to answer questions in an exam" (TDK, 2018). Although it is stated in the researches that university students do not see their copy behaviors as normal, it is noteworthy that this behavior is the most common academic dishonesty among students (Aluede, Omeregie & Osa-Edoh, 2006; Barzegar & Khezri, 2012; Eminoğlu, 2008). On the other hand, cheating behavior is a type of academic dishonesty that prevents the measurement and evaluation activities (exams, homework, projects, etc.) from being valid and reliable (Ay & Çakmak, 2015). Therefore, preventing academic dishonesty behavior in the form of cheating and determining why students resort to academic dishonesty behavior plays an important role in improving the quality of education and training.

Another academic fraud behavior is plagiarism. Plagiarism is the case of using someone else's ideas and opinions without showing the source information (Özenç-Ünal & Uçak, 2015). In other words, plagiarism is defined as the presentation of an idea belonging to someone else as a part of a work, in whole or in part (TÜBA, 2000). It is stated that the plagiarism behavior occurs in a deliberate and unintentional way by the students (Maurer ve arkadaşları; 2006). However, since this behavior may cause erroneous evaluations such as cheating behavior in the measurement and evaluation system, it is important to identify the causes. In the researches, it was concluded that students' plagiarism behavior was caused by the lack of knowledge in reporting and scientific writing (Avaroğulları, 2012; Köse & Arıkan, 2011; Dey ve Sobhan, 2006).

It is important to know the academic dishonesty behaviors that affect the quality of education and assessment and evaluation processes in advance and to determine the causes of students' academic dishonesty behavior in many ways. When the literature is examined in the literature, it is seen that there is only one measurement tool on academic fraud (Eminoğlu, 2008). On the other hand, it is seen that there are some measurement tools for evaluating cheating behavior (Ay & Çakma, 2015). However, when the literature is examined, it is noteworthy that cheating behavior constitutes only one dimension of academic fraud behavior. For all these reasons, this study aimed to adapt the Academic Dishonesty Scale, which consists of 6 dimensions and 23 items, developed by Bahsir and Bala (2017) into Turkish. This study is thought to contribute to the multi-dimensional evaluation of students' academic dishonesty levels.

For this, it was aimed primarily to test the validity of the language, and both the English and Turkish forms of the scale were applied to a group who knew these two languages. After the application, the

correlation coefficient between the scores obtained from both forms was calculated and it was found that there was a highly significant relationship between the Turkish and English forms of the scale ($r = .95$; $p < .001$). At the same time, the dependent groups t test was analyzed to examine the relationship between the scores obtained from the Turkish and English forms of the scale. As a result of the analysis, it was determined that the difference between the scores obtained from the two forms was not significant ($t(19) = .725$; $p = .49$; $p > .05$). These results indicate that the Turkish and English forms of the scale are perceived in the same way by the readers and linguistically validity is provided.

After the language validity was provided, the construct validity of the scale was examined by confirmatory factor analysis. First level factor analysis was performed in the study and it was seen that the obtained model fit indices were at an acceptable level ($\chi^2/df = 3.21$ GFI = .98, IFI = .93, CFI = .93, NFI = .91 AFGI = .97 and RMSEA = .073). Afterwards, a second-order confirmatory factor analysis was performed to examine whether the implicit structure of the scale was confirmed and it was seen that the model fit indexes obtained were within acceptable limits ($\chi^2/df = 3.22$ GFI = .97, IFI = .93, CFI = .93, AFGI = .97 and RMSEA = .074). First and second level confirmatory factor analysis results indicate that the Academic Dishonesty Scale has been validated for the Turkish sample and is a valid measurement tool.

According to the analysis made to see if the scale made a discriminatory measurement, it was revealed that the difference between the item score averages obtained from the 27% lower and 27% upper groups was significant for all items at $p < .001$ level. Cronbach Alpha internal consistency coefficient was calculated for the reliability analysis of the scale. According to the results, the measurements made were found to be reliable. As a result, in the adaptation study, it was revealed that the Academic Dishonesty Scale was verified on the data obtained from the Turkish sample. These results can be interpreted as the measuring tool will give valid and reliable results in future studies.

AKADEMİK SAHTEKÂRLIK ÖLÇEĞİ

Açıklama: Geçen bir yıl içindeki gerçekleştirme düzeyinizi değerlendiriniz. Her bir ifadeyi dikkatlice okuduktan sonra ilgili ifadeye yönelik gerçekleştirme düzeyinizi; **Her Zaman, Sık Sık, Bazen, Nadiren ve Hiç** seçeneklerinden size en uygun olanı seçerek belirtiniz. Tüm ifadeleri dürüst bir şekilde cevaplama konusunda kendinizi rahat hissediniz. İfadelerin hiçbirinde doğru ya da yanlış cevap bulunmamaktadır. Verdiğiniz cevaplarınız **gizli tutulacaktır**. Lütfen maddeleri okuduktan sonra aklınıza gelen ilk seçeneği işaretlemeye çalışınız.

Maddeler	Her Zaman	Sık Sık	Bazen	Nadiren	Hiç
1. Sınav esnasında arkadaşlarımdan cevapları alabilmek için işaretler kullanırım (göz kırma, bakışma, el işaretleri)					
2.Sınav esnasında gizli notlar, hesap makinası ve diğer elektronik cihazlar gibi yasaklı şeyler kullanırım.					
3. Cevap kâğıdımı sınav salonundaki diğer öğrencilerle değiştiririm.					
4. Sınav esnasında soru kâğıdına cevapları yazar ve sınıf arkadaşlarıma cevapları veririm.					
5. Sınavda boyunca başka öğrencilerden kopya çekmeye çalışırım.					
6. Bir hikaye/şiiir/bölüm özetini bir ders kitabından kopyalar ve bunun benim tarafımdan hazırlandığını belirtirim.					
7. Ödev tesliminde diğer kaynaklardan aldığım cümle/satır/kelime ve kalıpların çok azını değiştir ve kopyalarım.					
8.Eğitimle ilgili kişisel ödev/projemde kullandığım online kaynakların yazarını belirtmem/atıfta bulunmam.					
9. İnternette kişisel yorumlar almak için bilimsel bilgileri manipüle eder ve benim tarafımdan yazılmış gibi sunarım.					
10.Sınavda özel bir yardım almak için					

karşılığında bir şeyler veririm (para, rüşvet vb.).					
11.Bireysel bir çalışma ya da ödevi tamamlamak için diğerlerinden yardım alırım.					
12.Sınav öncesi sınav içeriğiyile alakalı bilgiler edinebilmek için haksız yollara başvururum.					
13.Sınavdan önce soruları öğrenmeye çalışırım.					
14.Sınav öncesi muhtemel cevapları masaya, duvara elime ya da bir kâğıda yazarım.					
15.Sınavdan daha iyi not alabilmek için oturduğum sırayı değiştirip daha iyi bir öğrencinin yanına otururum.					
16.Sınavdan önce sınıf arkadaşlarımı kopya çekmeye teşvik ederim.					
17. Arkadaşlarım tarafından hazırlanmış bir ödevde kendi ismimi yazar öyle teslim ederim.					
18. Sınıf arkadaşlarım ihtiyaç duydukları bilgilere ulaşmamaları için kütüphanedeki kitaplara zarar veririm.					
19. Bir ders için hazırladığım aynı ödevi birden çok kez teslim ederim.					
20. Projemin son teslim tarihini kaçırdığım zaman asılsız gerekçeler ileri sürerim.					
21.İnternette satın aldığım bir projeyi/ödevi/çalışmayı kendi çalışmanın ürünü gibi teslim ederim					
22.Sınavdan önce kâğıdımı/ödevimi hazırlaması için birilerine ödeme yaparım.					
23. Proje ya da ödev tesliminde fazladan zaman kazanmak için hocaya asılsız mazeretler sunarım					
<p>1-) Ölçekte ters madde bulunmamaktadır.</p> <p>2-) Ölçekten elde edilecek puanlar 23-115 arasında değişmektedir.</p> <p>3-) Sınav Anında Aldatma Alt Boyutu: 1., 2., 3. ve 4. maddeler İntihal Alt Boyutu: 6., 7., 8. ve 9. maddeler Dış Yardım Alt Boyutu: 10., 11., 12. ve 13. maddeler Sınav Öncesi Aldatma Alt Boyutu: 14., 15. ve 16. maddeler Uydurma ve Tahrif Alt Boyutu: 17., 18. ve 19. maddeler Bahane Uydurma/Üretme Alt Boyutu: 20., 21., 22. ve 23. maddeler</p>					

***Not:** Bilimsel etik ve ilkelere bağlı kalmak koşuluyla araştırmacılar ve eğitimciler tarafından kullanılması için izin alınmasına gerek yoktur.